

Міністерство освіти і науки України
Чернігівський промислово-економічний коледж
Київського національного університету технологій та дизайну

ЗАТВЕРДЖУЮ
Заступник директора з НР
_____Л.М.Рославець
_____2018р.

**Методичні вказівки щодо організації
самостійної роботи студентів
з дисципліни КУЛЬТУРОЛОГІЯ
для студентів спеціальності**

022 «Дизайн»

Уклав

Рославець Л.М.

Розглянуто на засіданні
циклової комісії гуманітарних
та соціально-економічних дисциплін
Протокол № 1 від 31.08.2018

Голова циклової комісії

О.Г.Дрозд

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Однією з головних умов становлення державності України є її входження у світ сучасних культурних надбань. Адже саме сфера культурних знань сприяє формуванню в особистості широкого світобачення, орієнтованого на загальнолюдські гуманістичні цінності.

Культура відіграє все більшу роль у формуванні та зміцненні громадянського суспільства, розвитку творчих здібностей людини, побудові правового суспільства. Вона впливає на всі сфери суспільної та індивідуальної життєдіяльності - працю, побут, дозвілля, спосіб життя суспільства й особистості.

Цінності, зразки й норми поведінки людини, що виникають у результаті освоєння світу, виступають одночасно як елементи складного механізму регулювання соціального життя. Сходження суспільства до нових вершин суспільного розвитку вимагає насамперед звернення до культурного потенціалу, нагромадженого людством за час його існування.

Мета дисципліни «Культурологія» - ознайомити студентів з фундаментальними досягненнями світової і вітчизняної культури, розкрити єдність і різноманітність культур світу, показати значущість культури в життєдіяльності людини й соціальних груп, її роль у творчості та вдосконаленні особистості, гуманізації суспільних відносин. Курс дає можливість студентам долучитися до скарбниці мудрості й досвіду, надбаних людством протягом тисячоліть.

Курс "Культурологія" спрямований на збагачення і розширення гуманітарної підготовки студентів, формування творчої активності майбутніх фахівців. Сприйняття і розуміння культури як суспільного явища допоможуть кваліфіковано аналізувати, систематизувати, класифікувати та створювати оптимальні моделі процесів духовного, соціально-політичного та культурно-мистецького життя.

Культурологічна підготовка має спрямувати молодь на особистісну культуротворчу орієнтацію в сучасному світі, сприятиме осмисленню сукупності культурних досягнень людства, взаєморозумінню та продуктивній співпраці з народами, які мають як схожі, так і відмінні риси в культурі, веденню кваліфікованого діалогу з партнерами іншої культурної домінанти.

Форма підсумкового контролю – залік.

ЦІЛІ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Студент повинен знати:

- основні терміни та поняття культурології на рівні відтворення, тлумачення для розширення інтелектуального рівня;
- закономірності культурного процесу, культури як специфічного та унікального феномену людства;
- основні етапи розвитку світової культури;
- основні етапи розвитку української культури;
- тенденції розвитку і взаємозв'язків світової та української культури на сучасному етапі.

Студент повинен уміти:

- визначати основні етапи розвитку світової та української культури;
- правильно оцінити сучасний стан культури й культурного розвитку, бачити і розуміти постійні зміни в різноманітних сферах соціокультурного процесу;
- диференціювати системні зв'язки всіх складових культури, всього мистецького процесу;
- визначати проблеми розвитку культури українського народу в контексті світової культури, а також аналізувати культури народів в їхньому взаємозв'язку;
- реалізувати одержані знання з культурології для формування особистості в умовах розмаїття культур.

Рекомендації щодо роботи з літературою

Опрацювання матеріалу потрібно починати з прочитання всього тексту, параграфу, дотримуючись таких правил:

- 1 Зосередитись на тім, що читаєш;
- 2 Виділити саму суттєвість прочитаного, відкидаючи дрібниці;
- 3 Зрозуміти думку автора чітко і ясно, це допоможе виробити чітку і власну думку;
- 4 Мислити послідовно і обережно;
- 5 Уявити ясно те, що читаєш.

У процесі роботи над темою тлумачення незнайомих слів і спеціальних термінів знаходити в словнику іншомовних слів і у спеціальних довідниках.

Незрозумілі місця, фрази, вирази перечитувати декілька раз, щоб зрозуміти їхній смисл.

У тексті зустрічаються окремі слова, фрази, або цілі речення, що виділені курсивом, жирним шрифтом, або набрані в розрядку. Це свідчить про акцент автора на основному.

Після прочитання тексту необхідно:

- 1 Виділити головну думку автора;
- 2 Виділити основні питання тексту від другорядних;
- 3 Усвідомити зв'язок між теоретичними положеннями і життям (практикою);
- 4 Закріпити прочитане у свідомості;
- 5 Пов'язати нові знання з попередніми у даній галузі;
- 6 Перейти до заключного етапу засвоєння і опрацювання -записам.

Записи необхідно починати з назви теми та посібника, прізвища автора, року видання та назви видавництва. Якщо це журнал, то рік і номер видання, заголовок статті. Після чого скласти план, тобто короткий перелік основних питань тексту в логічній послідовності теми.

Складання плану, або тез логічно закінченого по смислового змісту уривка тексту, сприяє кращому розумінню його. План може бути простий або розгорнутий, тобто більш поглиблений, особливо при опрацюванні додаткової літератури за даною темою.

Після складення плану необхідно перейти до текстування записів.

Записи необхідно вести розбірливо і чітко. Вони можуть бути короткі або розгорнуті залежно від рівня знань студента, багатства його літературної і професійно лексики, навичок самостійної роботи з книгою. По мірі клопіткої і систематичної праці, записи повинні носити тезисний характер і бути логічно послідовними.

Для зручності користування записами необхідно залишати поля для заміток і вільні рядки для доповнень. Записи не повинні бути одноманітними. В них необхідно виділяти важливі місця, головні слова, які акцентуються різним шрифтом або різним кольором шрифтів, підкреслюванням, замітками на полях, рамками, стовпчиками тощо.

Записи можуть бути у вигляді конспекту, простих або розгорнутих тез, цитат, виписок, систематизованих таблиць.

Конспект (лат. огляд) - це коротка, стисла, послідовно викладена за текстом універсальна форма запису основного змісту прочитаного, яка може супроводжуватись різними вищезгаданими записами.

Складання конспекту зводиться до коротких записів змісту кожного заголовку плану. Виділяючи основні думки, положення, підтвердження прикладами. Всі питання плану повинні бути пов'язані між собою.

Виписки використовуються за необхідності викладання найбільш важливих місць, фактів, цифрових даних, точного формулювання правил та законів.

Цитата (лат. визнавати) - це послідовний вислів, яким підкреслюється положення тексту. Вона зберігає гостроту висловлювання автора, виписується послідовно, грамотно і вказується джерело цитати.

Важливим елементом конспектування є уміння використовувати **ілюстровані роботи** (схеми, графіки, діаграми) і систематизовані **таблиці**. Основним недоліком у даному питанні є механічне виконання ілюстрацій, що не пов'язане з текстовим матеріалом.

Викладач повинен навчити самостійно складати, аналізувати і користуватись при теоретичних викладках матеріалу.

Складання ілюстрованих матеріалів проявляє творчу і свідому активність студента до оволодіння знаннями, сприяє практичним умінням і навичкам до самостійної, вдумливої праці.

Навички конспектування виробляють уміння студента до написання рефератів.

Реферат (лат. докладувати, повідомляти) - це короткий виклад суттєвості змісту якої-небудь книги, теми, чи окремого питання прочитаного джерела.

Реферат викладають у вигляді вільного запису своїми словами, дотримуючись послідовності фактів згідно з джерелами і супроводжуючі текст виписками, цитатами, ілюстративними матеріалами.

Необхідно привчити студентів користуватись великою кількістю джерел для написання реферату. Це дає можливість повноцінніше висвітлювати тему і навчитись зіставляти вислови, думки, цифрові дані різних авторів, років видання, що сприяє виробленню власної думки студента і є рушійним фактором до навичок елементів дослідницького мислення.

Самостійна робота 1

Тема: Походження і головні етапи розвитку культури. Види і жанри мистецтва. Первісна культура

Мета: розширити знання, виховувати зацікавленість дисципліною, прагнення отримати нові знання самостійно; розвивати духовні, інтелектуальні і естетичні відчуття.

План

- 1 Походження і головні етапи розвитку культури.
- 2 Походження мистецтва.
- 3 Первісна епоха та її місце в історії людства.
- 4 Розвиток матеріальної культури та еволюція мистецтва у палеоліті, мезоліті, неоліті.
- 5 Найдавніші релігійні вірування (тотемізм, фетишизм, анімізм, магія).

Література

- 1 Закович М.М., Зязюн І.А., Семашко О.М. та ін. Українська та зарубіжна культура: Навч. посіб. - К.: Т-во "Знання", КОО, 2000.
- 2 Матвеева Л.Л. Культурологія. Курс лекцій. – К.: ОРАНТА, 2004.
- 3 Левчук Л.Т. та ін. Історія світової культури. - К.: Либідь, 2000.
- 4 Лосев І.В. Історія і теорія світової культури. - К.: Либідь, 1995.

Питання для самоконтролю:

- 1 Що призводить до виникнення субкультур?
- 2 Що таке товариство «причетних»?
- 3 Що мають на увазі, коли розділяють культуру на «духовну» і «матеріальну»?
- 4 Що таке «чисте мистецтво»?
- 5 Що зумовили повільне накопичення інформації у первісному суспільстві?
- 6 Яку роль відігравала міфологія у первісному суспільстві?
- 7 Що характерно для соціокультурних світів.
- 8 Чим відрізняється соціокультурний світ?

Самостійна робота 2

Тема: Культура Стародавнього Сходу

Мета: розширити знання щодо культури Стародавнього Сходу, виховувати зацікавленість дисципліною, прагнення отримати нові знання самостійно; розвивати духовні, інтелектуальні і естетичні відчуття.

План

- 1 Індійська культура: культура Хараппі та культура «Рігведи».

- 2 Повсякденне життя: касти, сім'я, мораль.
- 3 Мистецтво Індії: його джерела і специфіка.
- 4 Культура Стародавнього Китаю: своєрідність мистецтва – триєдність: каліграфія, поезія, живопис.
- 5 Культура Персії.

Література

- 1 Закович М.М., Зязюн І.А., Семашко О.М. та ін. Українська та зарубіжна культура: Навч. посіб. - К.: Т-во "Знання", КОО, 2000.
- 2 Крижанівський О.П. Історія Стародавнього Сходу: Підручник. - К.: Либідь, 2000.
- 3 Левчук Л.Т. та ін. Історія світової культури. - К.: Либідь, 2000.
- 4 Лосев І.В. Історія і теорія світової культури. - К.: Либідь, 1995.
- 2 Полевой В.М. Малая история искусств. – Москва: Искусство, 1991.

Питання для самоконтролю:

- 1 В чому полягало «Ахемедінське чудо»?
- 2 Який звичай зберігся під час коронації персидських царів?
- 3 Яка найбільш яскрава особливість індійської культури?
- 4 Чому раджа не був абсолютним монархом?
- 5 Що було основним у проповідях Будди?
- 6 Коли в давньоіндійському суспільстві почав складатися суто індійський феномен – станово-кастова система?
- 7 Де вперше були теоретично обґрунтовані морально-правові мотиви поділу суспільства на варни?
- 8 Як називалося вчення, яке протистояло брахманізму і виступало проти нерівності каст?
- 9 Назвіть основні принципи буддизму.

Самостійне заняття 3

Тема: Культура Середньовіччя.

Мета: розширити знання щодо культури епохи середньовіччя, виховувати зацікавленість дисципліною, прагнення отримати нові знання самостійно; розвивати духовні, інтелектуальні і естетичні відчуття.

План

- 1 Середньовічний тип міста та його культура.
- 2 Романська література.
- 3 Середньовічний епос: лицарська література, поезія вагантів.
- 4 Середньовічне західноєвропейське мистецтво.
- 5 Романський стиль та готика, їх особливості.

Теми рефератів

- 1 Середньовічний роман про лицарську честь, вірність і кохання.
- 2 Куртуазна поезія Середньовіччя, її жанри і тематика.

Література

- 1 Закович М.М., Зязюн І.А., Семашко О.М. та ін. Українська та зарубіжна культура: Навч. посіб. - К.: Т-во "Знання", КОО, 2000.
- 2 Левчук Л.Т. та ін. Історія світової культури. - К.: Либідь, 2000.
- 3 Лосев І.В. Історія і теорія світової культури. - К.: Либідь, 1995.
- 4 Полікарпов В.С. Лекції з історії світової культури. - К.: Знання, 2000.

Питання для самоконтролю:

- 1 Охарактеризуйте основні етапи європейської культури Середньовіччя.
- 2 Значення та роль європейської культури у формуванні загальнокультурної спадщини людства.
- 3 Які ознаки характеризують початок середньовічного світосприймання в Європі?
- 4 Де і коли виникло християнство? У чому проявився вплив християнської теології і церкви на розвиток культури?
- 5 Яким було основне завдання готики? Назвіть найвідоміші готичні собори Європи.
- 6 Де і коли виникають перші університети? Хто їх заснував та які науки вивчалися в них?
- 7 Ректором якого університету у 1481/82 роках був виходець із Дрогобича Юрій Котермак?
- 8 З якою метою було створено інквізицію?
- 9 Хто такі трубадури, трувери і мінезингери?

Самостійна робота 4

Тема: Культура Візантії

План

- 1 Середньовічна культура Візантії як своєрідний синтез культурних традицій греко-римського світу, християнства і елліністичного Сходу.
- 2 Візантійський тип культури: держава, церква, цивільне право, система освіти, наука.
- 3 Візантійське мистецтво, його специфіка.
- 4 Візантійська архітектура.
- 5 Рух іконоборців.
- 6 Значення впливу візантійської культури на культури слов'янських народів.

Теми рефератів

- 1 Середньовічний символізм у мистецтві християнської Європи і його особливості.
- 2 Біблія, її роль і значення в культурному розвитку людства.

Література

- 1 Закович М.М., Зязюн І.А., Семашко О.М. та ін. Українська та зарубіжна культура: Навч. посіб. - К.: Т-во "Знання", КОО, 2000.
- 2 Левчук Л.Т. та ін. Історія світової культури. - К.: Либідь, 2000.
- 3 Лосев І.В. Історія і теорія світової культури. - К.: Либідь, 1995.
- 4 Полікарпов В.С. Лекції з історії світової культури. - К.: Знання, 2000.

Самостійна робота 5

Тема: Культура епохи Відродження

План

- 1 Ренесансне мистецтво.
- 2 Італійський живопис та скульптура.
- 3 Титани італійського відродження: Леонардо да Вінчі, Рафаель, Мікеланджело, Ботічеллі, Тиціан, Тінторетто.
- 4 Криза гуманістичних ідеалів.

Теми рефератів

- 1 Творчість Леонардо да Вінчі.
- 2 Творчість Рафаеля Санті.
- 3 У. Шекспір та його театр «Глобус».

Література

- 1 Закович М.М., Зязюн І.А., Семашко О.М. та ін. Українська та зарубіжна культура: Навч. посіб. - К.: Т-во "Знання", КОО, 2000.
- 2 Левчук Л.Т. та ін. Історія світової культури. - К.: Либідь, 2000.
- 3 Лосев І.В. Історія і теорія світової культури. - К.: Либідь, 1995.
- 4 Полікарпов В.С. Лекції з історії світової культури. - К.: Знання, 2000.
- 5 Порьяз А.В. Мирова культура: Возрождение. Эпоха Великих географических открытий. -М.: ОЛМА-ПРЕСС, 2001.
- 6 Білецький П.О. Рафаель. – К.: Мистецтво, 1990.
- 7 Герлингс Ш. Сто знаменитих художників мира. – Харьков: Белград, 2009.
- 8 Мещерина Е.Г. Западноевропейская жанровая живопись. – Москва : ОЛМА-ПРЕСС Образование, 2006.

Питання для самоконтролю

- 1 У чому полягає сутність ренесансного гуманізму? Чим він відрізняється від гуманізму античності?
- 2 Які наукові відкриття і винаходи сприяли поширенню і розвитку ренесансної культури?

- 3 Чому європейський гуманізм називають ідеологією Відродження?
- 4 Назвіть характерні риси ренесансної культури.
- 5 Назвіть імена видатних італійських гуманістів Раннього Відродження.
- 6 У чому полягає сутність Високого Відродження?
- 7 Хто такі титани Відродження? Складіть власний список цих осіб.
- 8 Що таке Північне Відродження, які його характерні риси та найвидатніші діячі?
- 9 Назвіть головні причини кризи та занепаду ренесансної культури.
- 10 Що таке ман'єризм? Як саме це явище пов'язане з кризою Відродження?
- 11 Кому з митців Ренесансу належать такі твори:
 - а) «Государ»;
 - б) «Декамерон»;
 - в) картина «Сікстинська Мадонна»;
 - г) розпис стелі Сікстинської капели у Ватикані;
 - д) картини «Весна», «Народження Венери»;
 - е) скульптури «Давид», «Мойсей», надгробки сім'ї Медичі?

Самостійна робота 6

Тема: Культура Нового часу, Просвітництва

Мета: розширити знання щодо культури Нового часу та Просвітництва, виховувати зацікавленість дисципліною, прагнення отримати нові знання самостійно; розвивати духовні, інтелектуальні і естетичні відчуття.

План

- 1 Культура Реформації і Просвітництва. Діячі Реформації Ян Гус і Мартин Лютер.
- 2 Теоретичні принципи класицизму в творчості Н.Буало.
- 3 Науковість» епохи Просвітництва.
Раціоналізм як джерело ідеології Просвітництва. Жан-Жак Руссо і Ш.-Л.Монтеск'є.
- 5 Криза культури Нового часу.

Література

- 1 Греченко В.А., Чорний І.В., Кушнерук В.А., Режко В.А. Історія світової та української культури: Підруч. для вищ. закл. освіти. - К.: Літера, 2002.
- 2 Закович М.М., Зязюн І.А., Семашко О.М. та ін. Українська та зарубіжна культура: Навч. посіб. - К.: Т-во "Знання", КОО, 2000.
- 3 Левчук Л.Т. та ін. Історія світової культури. - К.: Либідь, 2000.
- 4 Лосев І.В. Історія і теорія світової культури. - К.: Либідь, 1995.

Питання для самоконтролю:

- 1 Які риси притаманні науковій революції XVII ст.? Які наукові відкриття та

ідеї XVII- XVIII ст. визначили науково-технічний та суспільний прогрес людства?

2 Чим можна пояснити суперечливість світогляду тогочасної людини?

3 Які найголовніші ідеї Просвітництва визначили зміст Нового часу?

4 У чому полягає феномен енциклопедизму та історичне значення "Енциклопедії"?

5 Які особливості бароко? Чим зумовлена поява цього стилю? Назвіть його яскравих представників.

6 Які художньо-мистецькі особливості притаманні рококо? Творчість якого художника найповніше виразила зміст цього стилю.

7 Що таке класицизм та неокласицизм? Що наближує, а що відрізняє ці стилі?

8 Чим відрізняються поняття "античність" і "класицизм"?

Самостійна робота 7

Тема: Культура східних слов'ян

Мета: розширити знання щодо культури східних слов'ян, виховувати зацікавленість дисципліною, прагнення отримати нові знання самостійно; розвивати духовні, інтелектуальні і естетичні відчуття.

План

1 Наукова база вивчення культури східних слов'ян.

2 Основні етапи розвитку культури східних слов'ян.

3 Вірування та міфологія східнослов'янських племен.

4 Трипільська культура, її особливості.

5 Особливості культурного процесу скіфського періоду. Черняхівська культура, її місце у культурному надбанні слов'ян.

6 Особливості праслов'янської писемності. "Велесова книга", її значення для розвитку культури киеворусичів.

Література

- 1 Закович М.М., Зязюн І.А., Семашко О.М. та ін. Українська та зарубіжна культура: Навч. посіб. - К.: Т-во "Знання", КОО, 2000.
- 2 Історія української культури / За загальн. ред. І.Крип'якевича. - К.: Либідь, 1994.
- 3 Історія української культури у 5-ти томах. - К.: Наукова думка, 2001 - 2003.
- 4 Клапчук С.М., Остафійчук В.Ф. Історія української та зарубіжної культури. - К.: Вища школа, Знання, 2000.
- 5 Попович М.В. Нарис історії культури України. - К.: "АртЕк", 2001.
Русанівський В.М., Вервес Г.Д., Гончаренко М.В. та ін. Культура українського народу: Навч. посібник. - К.: Либідь, 1993.
- 6 Українська культура: історія і сучасність: Навч. посібник / За ред. Черепанової С.О. - Львів: Світ, 1994.

Питання для самоконтролю:

- 1 Що було в основі вірувань та міфології східнослов'янських племен.
- 2 Що таке "Велесова книга" та її значення для розвитку культури киеворусичів.
- 3 Розкрийте особливості язичницьких вірувань давніх слов'ян.

Самостійна робота 8

Тема: Культура Київської Русі

План

- 1 Культура Київської Русі – видатне явище світової середньовічної культури.
- 2 Язичницька культура Київської Русі.
- 3 Запровадження християнства, його вплив на розвиток культури Київської Русі.
- 4 Взаємозв'язки культури Київської Русі з культурами інших народів.
- 5 Володимир Великий, Ярослав Мудрий і культурний розвиток Київської Русі.

Література

- 1 Левчук Л.Т. та ін. Історія світової культури. - К.: Либідь, 2000.
- 2 Лосєв І.В. Історія і теорія світової культури. - К.: Либідь, 1995.
- 3 Мистецтво Київської Русі / Упор. Ю.С. Асєєв. -К., 1989.
- 4 Полікарпов В.С. Лекції з історії світової культури. - К.: Знання, 2000.

Питання для самоконтролю

- 1 Хто запровадив християнство на Русі?
- 2 Яке ім'я прийняла княгиня Ольга при хрещенні у Візантії?
- 3 Які наслідки язичницької культури можна спостерігати у сучасному житті?
- 4 Назвіть архітектурні пам'ятки Київської Русі, що дійшли до нашого часу. Розкрийте зміст літературних пам'яток Київської Русі. Якими потребами духовного розвитку була викликана їх поява?
- 5 У чому полягає особливість літописів часів Київської Русі? Чи являються вони складовою частиною світової цивілізації?

Самостійна робота 9

Тема: Українська культура 14 -15ст.

Мета: розширити знання щодо української культури 14-15ст., виховувати зацікавленість дисципліною, прагнення отримати нові знання самостійно; розвивати духовні, інтелектуальні і естетичні відчуття.

План

- 1 Україна наприкінці XIV - в першій половині XV ст.
- 2 Вплив культури Київської Русі на життя Литовського князівства. Характерні особливості архітектури XIV ст.
- 3 Образотворче та декоративно-ужиткове мистецтво. Іконопис XIV - XV ст. Поділ України та розвиток культури.
- 4 Братства і розвиток культури. Роль братських шкіл у становленні освіти. Острозька слов'яно-греко-латинська академія.
- 5 Виникнення та розвиток друкарства в Україні

Література

- 1 Грушевський М.С. Духовна Україна. - К., 1994.
- 2 Жолтовський П. Художнє життя на Україні в XVI - XVIII ст. - К., 1988.
- 3 Закович М.М., Зязюн І.А., Семашко О.М. та ін. Українська та зарубіжна культура: Навч. посіб. - К.: Т-во "Знання", КОО, 2000.
- 4 Історія української культури / За загальн. ред. І.Крип'якевича. - К.: Либідь, 1994.
- 5 Історія української культури у 5-ти томах. - К.: Наукова думка, 2001 - 2003.
- 6 Українська культура: історія і сучасність: Навч. посібник / За ред. Черепанової С.О. - Львів: Світ, 1994.
- 7 Уманцев В.С. Мистецтво давньої України. Історичний нарис. - К.: Либідь, 2002.

Питання для самоконтролю

- 1 Чи сприяла польсько-литовська доба розвитку культури в Україні?
- 2 Яка система освіти використовувалася в Острозькій академії?
- 3 Коли і з якою метою створювались братства в Україні? Назвіть найвідоміші з них.
- 4 Які особливості характерні для українських братських шкіл?
- 5 Коли і ким було започатковано книгодрукування в Україні?
- 6 Як і чому народні обрядові дійства трансформувалися у театралізовані розваги?

Самостійна робота 10

Тема: Українська культура 16 -17ст.

Мета: розширити знання щодо української культури 16-17ст., виховувати зацікавленість дисципліною, прагнення отримати нові знання самостійно; розвивати духовні, інтелектуальні і естетичні відчуття.

План

- 1 Внесок Києво-Могилянської академії у розвиток освіти України. Особливості пісенно-поетичної творчості козацької доби.
- 2 Петро Конашевич-Сагайдачний - видатний діяч України.
- 3 Книги Лаврської друкарні.
- 4 Особливості реформаційного руху в Україні.
- 5 Шкільний театр.
- 6 Особливості архітектури козацької доби.
- 7 Народні думи і пісні XVI — XVII ст.
- 8 Культурологічна та просвітницька діяльність козацької старшини. Перші шкільні підручники.

Література

- 1 Грушевський М.С. Духовна Україна. - К., 1994.
- 2 Жолтовський П. Художнє життя на Україні в XVI - XVIII ст. - К., 1988.
- 3 Закович М.М., Зязюн І.А., Семашко О.М. та ін. Українська та зарубіжна культура: Навч. посіб. - К.: Т-во "Знання", КОО, 2000.
- 4 Історія української культури / За загал, ред. І.Крип'якевича. - К.: Либідь, 1994.
- 5 Історія української культури у 5-ти томах. - К.: Наукова думка, 2001 - 2003.
- 6 Українська культура: історія і сучасність: Навч. посібник /За ред. Черепанової С.О. -Львів: Світ, 1994.
- 7 Уманцев В.С. Мистецтво давньої України. Історичний нарис. - К.: Либідь, 2002.

Питання для самоконтролю

- 1 Під впливом яких чинників в українській освіті відбулися істотні зміни на межі XVI – XVII століть?
- 2 Назвіть прізвища видатних композиторів, які були вихованцями Києво-Могилянської академії?
- 3 Які театральні жанри відомі в Україні з XVII ст.?
- 4 Розкрийте сутність поняття "Ренесанс в українській культурі".
- 5 У якому виді мистецтва України найхарактерніше виявились ознаки ренесансного стилю?
- 6 Назвіть імена видатних архітекторів, малярів та скульпторів України кінця XVI - початку XVII ст.

Самостійна робота 11

Тема: Українська культура XIX ст.

План

- 1 Українська культура 19ст.

- 2 Освіта і наука в Україні у 19ст.: створення гімназій, ліцеїв, відкриття університетів.
- 3 Розвиток живопису у 19ст.: В.Тропінін, В.Штернберг, Т.Шевченко.
- 4 Розвиток графіки, музики.
- 5 Українська драматургія і театр 19ст.

Теми рефератів

- 1 Творчість В.Тропініна.
- 2 Художня майстерність Т.Шевченка.

Література

- 1 Греченко В.А., Чорний І.В., Кушнерук В.А., Режко В.А. Історія світової та української культури: Підруч. для вищ. закл. освіти. - К.: Літера, 2000.
- 2 Грушевський М.С. Духовна Україна. - К., 1994.
- 3 Жолтовський П. Художнє життя на Україні в XVI - XVIII ст. - К., 1988.
- 4 Закович М.М., Зязюн І.А., Семашко О.М. та ін. Українська та зарубіжна культура: Навч. посіб. - К.: Т-во "Знання", КОО, 2000.
- 5 Історія української культури / За загал, ред. І.Крип'якевича. - К.: Либідь, 1994.
- 6 Історія української культури у 5-ти томах. - К.: Наукова думка, 2001 - 2003.
- 7 Попович М.В. Нарис історії культури України. - К.: "АртЕк", 2001.
Русанівський В.М., Вервес Г.Д., Гончаренко М.В. та ін. Культура українського народу: Навч. посібник. - К.: Либідь, 1993.
- 8 Українська культура: історія і сучасність: Навч. посібник /За ред.Черепанової С.О. -Львів: Світ, 1994.

Питання для самоконтролю:

- 1 Чому початком українського національного відродження вважається саме кінець XVIII ст.?
- 2 Назвіть ім'я першого класика української літератури та основні його твори.
- 3 Охарактеризуйте роль творчості Т.Г. Шевченка у становленні української культури.
- 4 Назвіть головні осередки національно-культурного відродження в Україні у XIX - початку XX ст. та їх провідних діячів.
- 5 Як саме реформи в галузі освіти сприяли процесу національно-культурного відродження українського народу у XIX - початку XX ст.?
- 6 У чому особливості розвитку художньої культури в Україні другої половини XIX - початку XX ст.?
- 7 Доведіть, що українська культура наприкінці XIX - початку XX ст. стала самодостатньою, структурно розвинутою.
- 8 Що таке аматорський театр?
- 9 Назвіть блискучу плеяду майстрів української сцени?

Самостійна робота 12

Тема: Єдність і взаємозалежність світової та національної культур.

Мета: розширити знання щодо єдності і взаємозалежності світової та національної культур, виховувати зацікавленість дисципліною, прагнення отримати нові знання самостійно; розвивати духовні, інтелектуальні і естетичні відчуття.

План

- 1 Культура на початку 21ст.
- 2 Формування нової соціокультурної дійсності та її риси.
- 3 Національний характер, свідомість, самосвідомість як феномен культури.

Теми рефератів

- 1 Нове сучасне мистецтво.
- 2 Комп'ютерне мистецтво як ідеальний світ внутрішнього індивіда.
- 3 Дозволеність у мистецтві ХХІ століття.
- 4 Мистецтво у комерційній рекламі та політичній пропаганді.

Література

- 1 Закович М.М., Зязюн І.А., Семашко О.М. та ін. Українська та зарубіжна культура: Навч. посіб. - К.: Т-во "Знання", КОО, 2000.
- 2 Левчук Л.Т. та ін. Історія світової культури. - К.: Либідь, 2000.
- 3 Лосєв І.В. Історія і теорія світової культури. - К.: Либідь, 1995.
- 4 Беликов О.М. Украина. Все, что стоит увидеть. – Харьков: Библикс, 2009.
- 5 Крвавич Д.П., Овсійчук П.А. Українське мистецтво у 2-х томах. – Львів: Світ, 2003.
- 6 Попович М.В. Нарис історії культури України. - К.: "АртЕк", 2001.
- 7 Рудницька О.П. Українське мистецтво у полікультурному просторі: Навчальний посібник. К.: "ЕксОб", 2000.
- 8 Русанівський В.М., Вервес Г.Д., Гончаренко М.В. та ін. Культура українського народу: Навч. посібник. - К.: Либідь, 1993.
- 9 Скалацький К. Пошуки, знахідки, відкриття. – К.: ОРАНТА, 2004.
- 10 Уманцев В.С. Мистецтво давньої України. Історичний нарис. - К.: Либідь, 2002.

ЛІТЕРАТУРА

Основна література

- 1 Абрамович С.Д., Чікарькова М.Ю. Світова та українська культура. - Львів: Світ, 2004.
- 2 Бокань В.А., Польовий Л.П. Історія культури України: Навч. посіб. - К.: МАУП, 2001.
- 3 Бокань В.А. Культурологія: Навч. посіб. - К.: МАУП, 2000.

- 4 Викторов В.В. Культурология: Учебное пособие. - М.: Издательство «Экзамен», 2002.
- 5 Греченко В.А., Чорний І.В., Кушнерук В.А., Режко В.А. Історія світової та української культури: Підруч. для вищ. закл. освіти. - К.: Літера, 2002.
- 6 Дециньський Л.Є., Денісов Я.Я. Українська та зарубіжна культура: Навч. посіб. - К.: „Бескид Біт”, 2005.
- 7 Закович М.М., Зязюн І.А., Семашко О.М. та ін. Українська та зарубіжна культура: Навч. посіб. - К.: Т-во "Знання", КОО, 2000.
- 8 Історія української культури / За загал, ред. І.Крип'якевича. - К.: Либідь, 1994.
- 9 Історія української культури у 5-ти томах. - К.: Наукова думка, 2001 - 2003.
- 10 Крижанівський О.П. Історія Стародавнього Сходу: Підручник. - К.: Либідь, 2000.
- 11 Матвеева Л.Л. Культурология. Курс лекцій. – К.: ОРАНТА, 2004.
- 12 Левчук Л.Т. та ін. Історія світової культури. - К.: Либідь, 2000.
- 13 Лекції з історії світової та вітчизняної культури / за ред.. А.Яртіся. – Львів: Світ, 2005.
- 14 Лосєв І.В. Історія і теорія світової культури. - К.: Либідь, 1995.
- 15 Мистецтво Київської Русі / Упор. Ю.С. Асєєв. -К., 1989.
- 16 Подольська Є.А., Лихвар В.Д. Культурология: Навчальний посібник. – К.: Центр навчальної літератури, 2003.
- 17 Полікарпов В.С. Лекції з історії світової культури. - К.: Знання, 2000.
- 18 Поликарпов В.С. Лекции по культурологии. - М., 1993.
- 19 Українська культура: історія і сучасність: Навч. посібник /За ред. Черепанової С.О. -Львів: Світ, 1994.
- 20 Чорненький Я.Я. Культурология. Теорія. Практика. Самостійна робота. – К.: Центр навчальної літератури, 2004.

Додаткова література

- 21 Беликов О.М. Украина. Все, что стоит увидеть. – Харьков: Библикс, 2009.
- 22 Білецький П.О. Рафаель. – К.: Мистецтво, 1990.
- 23 Герлингс Ш. Сто знаменитих художників мира. – Харьков: Белград, 2009.
- 24 Грушевський М.С. Духовна Україна. - К., 1994.
- 25 Дубинский М. Женщина в жизни великих и знаменитых людей. – К.: Украина, 1995.
- 26 Жолтовський П. Художнє життя на Україні в XVI - XVIII ст. - К., 1988.
- 27 Згурская М.П. Загадки истории. Древний Египет. – Харьков: Фолио, 2010.

- 28 Котлицкая О. Знаменитые места мира. Иллюстрированный путеводитель по городам и странам. – Харьков : Клуб семейного досуга, 2009.
- 29 Котельникова Т.М. Импрессионизм. – Москва: „Олма ПРЕСС”, 2003.
- 30 Крвавич Д.П., Овсійчук П.А. Українське мистецтво у 2-х томах. – Львів: Світ, 2003.
- 31 Мещерина Е.Г. Западноевропейская жанровая живопись. – Москва : ОЛМА-ПРЕСС Образование, 2006.
- 32 Покалина Е. Чудеса света. – Москва : ОЛМА Медиа Групп, 2010.
- 33 Полевой В.М. Малая история искусств. – Москва: Искусство, 1991.
- 34 Попович М.В. Нарис історії культури України. - К.: "АртЕк", 2001.
- 35 Порьяз А.В. Мировая культура: Возрождение. Эпоха Великих географических открытий. -М.: ОЛМА-ПРЕСС, 2001.
- 36 Рудницька О.П. Українське мистецтво у полікультурному просторі: Навчальний посібник. К.: "ЕксОб", 2000.
- 37 Русанівський В.М., Вервес Г.Д., Гончаренко М.В. та ін. Культура українського народу: Навч. посібник. - К.: Либідь, 1993.
- 38 Скалацький К. Пошуки, знахідки, відкриття. – К.: ОРАНТА, 2004.
- 39 Стивенсон Н. Самые знаменитые архитектурные сооружения мира. – Харьков : Клуб семейного досуга, 2008.
- 40 Уманцев В.С. Мистецтво давньої України. Історичний нарис. - К.: Либідь, 2002.

Інформаційні ресурси

<http://www.ukrlib.com.ua>

<http://lucl.lucl.kiev.ua>

http://lucl.lucl.kiev.ua/start/lit_ukr.html

<http://www.ukrlib.com.ua>

Parta.ua.

www.ukrlib.com.ua

<http://myreferatik.in.ua>

<http://www.ukrlib.com.ua/>